

Møtebok for Formannskapet

Møtedato: 18.10.2016
Møtestad: Konferanserommet
Møtetid: 09:00 - 15:00

Drøftingar av budsjett 2017 - økonomiplan 2017-2020
Mo 18. og 19. oktober 2016

Orienteringar som vart gjevne til kommunestyre den 22. 09.16 var lagt til grunn.

Program:

Møte formannskapet kl 09.00 -12.00
Lunsj Mobrygga kl 12.00 - 12.45
Møte formannskap kl 12.45 -15.30 (13.45 - 2.dag)

Frammøtte medlemmer	Parti	Rolle	Merknad
Tom Kristian Thorsen	SO	Ordfører	
Kristin Nåmdal	SA	Varaordfører	
Linda Neset	SO	Medlem	
Ann-Jorunn Farestveit	SO	Medlem	
Kjetil Eikefet	SA	Medlem	

Frå administrasjonen:	Funksjon:	Rolle	Merknad
Magne Verpelstad	kommunekasserar	Administrasjon	Til lunsj dag 2.
Oddvin Neset	Assisterande rådmann	Administrasjon	
Øivind Olsnes	Rådmann	Administrasjon	

Drøftingar av budsjett 2017 - økonomiplan 2017-2020

Ordførar innleia til ei drøfting av: " Kva har vi lyst å få til? " - "Kva skal vere våre politiske mål?"

Nærings- servicesenter på Mo

Gjere vedtak om oppstart før ferien 2017

Skreddersy eit bygg til våre framtidsvisjonar for Modalen - lage eit bygg som er viktig for framtida

Skal vera viktig for og utformast i samarbeid med lokalt næringslivet - må spørje / ha møte med næringslivet

Er tilpassa vårt behov - skisseprosjektet "må takast ned" - må vere eit fleksibelt, enklare og nøkternt bygg

Fokus - kontorarbeidsplassar

Kommunestyre må vere tydeleg på kva funksjonar som skal/ikkje skal vere med

Må velje ein veg frå ord til handling - ikkje utgreie/planleggje meir enn ein må

Administrasjonen lagar eit notat til kommunestyre for handsaming 10. november

Må få ein god diskusjon i kommunestyret : Ja - Nei

Turstiar /turvegar

Turstiar på Nygard i samarbeid med hytteforening / vellag

Turveg Helland - Mo - alternativ sykkelveg, lys-setting / lysløype for ski vinterstid

Øvre Helland

Tiltak for folkehelse, barn / unge. Samarbeid med idrettslag/vellag/grunneigarar

Modalstunet

Må føreta ei opprusting av fellesareala / stova

Opprusting av fleire bebuarrom kan vente

Nødvending anna opprusting/vedlikehald i høve drift

Utvide dagtilbodet ved Modalstunet

Omdisponere personell - tilpassa driftsopplegg inne og ute (heimebasert) - folkehelse/ trivselstiltak for heimebuande eldre

Nytt tomtetilbod på Mo

Skal ivareta kast gjennom planprosess for vedteken oppstart av mulighetsstudie

Camping / oppstillingsplass for bubilar nær sentrum

Etterspurt av reiseliv/ handel - bør vi lage ein forstudie?

Tilbod til barn og unge

Bruke krefter i eit aktivt ungdomsråd

Ta inn att delstilling (20%) på kulturbudsjett for aktivitetstilbod til mellomsteg i skulen - klubbkveldar

Ungt entreprenørskap

Tema i undervisning på skule - ta dette med i drøfting av Strategisk Næringsplan

Barnehagen

Opprusting av kjøkken

Uteområder Øvre /Helland og Mo

Oppfølging av oppstarta tiltak neste år - parkanlegg og område ved samfunnshus
Kan vellaga involverast ?

Mo skule

Opprusting av uteområde

Skytebane

Eit prosjekt som kommunen vil yte stønad til, men vert bygt i regi av skyttarlaget

Småbåthamna

Utvide anlegget som omsøkt til fylkeskommunen

Etterpå vart følgjande drøfta og kommentert av rådmannen:

Barnehage: vidarefører tilbod som i dag - legg framleis sal av plassar til grunn

Skule: vidare tilbod og utviklingsprosjekt som i dag - legg framleis sal av plassar til grunn

Sosial/barnevern: vidareført som i dag

Flyktningar: lokal oppfølging av tenester - avset tilskot til formål - 3 årig perspektiv

Helse: vidarefører tilboda - helsesøster ikkje heilt løyst - må vurdere vikarløysing lege om sommar

Kultur: nytt opptrykk av bygdebok bnd 2 (187.000 eks mva) - takast inn som småinvestering

Teknisk: styrkje bemanning / kjøp av tenester drøfta, brannvern - søkje tettare samarbeid med naboar

Rådmann: 50% utviklingssjef - delfinansiert 20% av næringsfond,
tal lærlingar - tek sikte på å auke dette, seniorpolitikk vert vidareført
Mo sokn søkt om auka tilskot med 3.5% frå 1.146.000

ROS-analyse: vil følgje opp ulike tiltak

Stipend skuleelevar: er ikkje evaluert og vert ikkje føreslege endra

Tannlege: avvente løysing med Masfjorden før ein tek stilling til dette

Økonomiske mål: netto driftsresultat ..% - årleg investeringsnivå x mill - gap i planperioden - årleg avdrag x million

Drøfting dag 2.:

Notat med oppsummering frå 1. dag vart gjennomgått.

Økonomisjef gjekk gjennom oversyn for inntekter, utgifter, førebels fordeling på rammeområder og saldering i økonomiplanperioden.

Følgjande vart særskilt drøfta:

- * Avdrag på eksisterande lån - held fast på kr 1.500.000 i planperioden som er over minimumskrav
- * Premiavvik pensjon - pronose for "inntekt" ført i rekneskap/budsjett
- * Eigedomsskatt - prognose nedgang i planperioden
- * Mål for driftsresultat - til seinare saldering av utgifter ved reduksjon i inntekter eller avsetning
- * Årleg ramme og handlingsrom investeringar
- * Småinvesteringar som vil ha innverknad på driftskostnader - rådmannen lagar liste med innspel frå einingar som også inkluderer framlegg rådmannen evt. ikkje har prioritert.
- * Vurdering av inntekter mot tidlegare rekneskaperfaringar
- * Mottak av flyktningar i 2017

Rådmann peika på utfordringar og konsekvensar med behov til nedtrekk av utgifter, som vil kome utover i planperioden, dersom prognose for eigedomsskatt slår til.

Vidare oppfølging:

Rådmannen utarbeider budsjettframlegg med utgangspunkt i dei signal som framkom i møtet.

Sakliste

Saknr	Tittel
055/2016	Godkjenning av innkalling og sakliste
056/2016	Godkjenning av møtebok
057/2016	Referatsaker
058/2016	Orienteringssaker
059/2016	Uttale frå Modalen kommune - Høyring av søknad om endring av 300 (420) kV Modalen - Mongstad
060/2016	Tertialrapport nr 2 - 2016
061/2016	Kommunedelplan for Fjellheimen villreinområde

Sakspapir

Saksbehandler	Arkiv	ArkivsakID
Anneli Vatle Lilletvedt		16/262

Saksnr	Utvalg	Type	Dato
055/2016	Formannskapet	PS	18.10.2016

Godkjenning av innkalling og saksliste

Forslag til vedtak:

Innkalling og sakliste vert godkjent

Saksopplysningar:

Formannskapet - 055/2016

FOR - behandling:

Sak 60 Tertialrapporten vart gjennomgått og handsama første dag.

Sak 59 og 61 vart handsama andre dag.

Tilråding til kommunestyre vedkomande val av varamedlem til forliksråd vart handsama andre dag.

Samrøystes

FOR - vedtak:

Innkalling og sakliste vert godkjent

Sakspapir

Saksbehandler	Arkiv	ArkivsakID
Anneli Vatle Lilletvedt		16/262

Saksnr	Utvalg	Type	Dato
056/2016	Formannskapet	PS	18.10.2016

Godkjenning av møtebok

Forslag til vedtak:

Møtebok vert godkjend slik ho ligg føre

Saksopplysningar:

Formannskapet - 056/2016

FOR - behandling:

Samrøystes

FOR - vedtak:

Møtebok vert godkjend slik ho ligg føre

Vedlegg:

Protokoll - Formannskapet - 03.10.2016

Sakspapir

Saksbehandler	Arkiv	ArkivsakID
Anneli Vatle Lilletvedt		16/262

Saksnr	Utvalg	Type	Dato
057/2016	Formannskapet	PS	18.10.2016

Referatsaker

Underliggende saker:

Saksnummer	Tittel
057/2016.1	Framtidig tannhelsetilbud i Fedje kommune, Masfjorden kommune og Modalen kommune.
057/2016.2	Fylkesmannens faglege tilråding om ny kommunestruktur i Hordaland
057/2016.3	Sluttutbetaling kompensasjonsmidlar oppgradrng Mo sentrum

Forslag til vedtak:

Referatsaker vert tekne til orientering.

Saksopplysningar:

Formannskapet - 057/2016

FOR - behandling:

Ordførar orienterte om korrespondanse med Fylkestannlegen

Ordførar og rådmann orienterte om avkorta prosjektutbetaling frå Hordaland fylkeskommune og behandling av ny søknad for 2015/16.

Samrøystes

FOR - vedtak:

Referatsaker vert tekne til orientering.

Vedlegg:

Framtidig tannhelsetilbod i Fedje kommune, Masfjorden kommune og Modalen kommune.

Fylkesmannens faglege tilråding om ny kommunestruktur i Hordaland

Sluttutbetaling kompensasjonsmidlar oppgradrng Mo sentrum

Sakspapir

Saksbehandler	Arkiv	ArkivsakID
Anneli Vatle Lilletvedt		16/262

Saksnr	Utvalg	Type	Dato
058/2016	Formannskapet	PS	18.10.2016

Orienteringssaker

Forslag til vedtak:

Sakene vert tekne til orientering

Saksopplysningar:

Formannskapet - 058/2016

FOR - behandling:

Nordhordland kammermusikkfestival

Ordførar orienterte om møte med representantar for Nordhordland kammermusikkfestival der planar for eit konsertprogram med tema omkring Olav Nygard var drøfta.

Ordførar følg opp kontakten med initiativtakarane.

FOR - vedtak:

Sakene vert tekne til orientering

Sakspapir

Saksbehandler	Arkiv	ArkivsakID
Øivind Olsnes	FA - S05, HistSak - 10/458, HistSak - 09/146	15/302

Saksnr	Utvalg	Type	Dato
059/2016	Formannskapet	PS	18.10.2016

Uttale frå Modalen kommune - Høyring av søknad om endring av 300 (420) kV Modalen - Mongstad

Forslag til vedtak:

Modalen kommune syner til høyringsbrev frå NVE datert 23.09.2016.

Modalen kommune har ikkje merknader til omsøkte endringar frå BKK Nett AS slik dei framgår av søknad.

Saksopplysningar:

Bakgrunn

NVE har i brev datert 23.09.2016 sendt på høyring BKK Nett sin søknad om endringar av den konsesjonsgjevne leidningen Modalen – Mongstad og bygging av nye tilhøyrande anlegg. Høyringsfrist 1. november.

Vurdering

Modalen kommune har tidlegare handsama søknaden frå BKK Nett om konsesjon for denne linja og tilhøyrande anlegg (arkivsak 09/146 og 10/458).

Modalen kommune si positive tilråding til søknaden den gong framgår av slik vedtak:

Handsaming i Formannskapet 29.01.2013

VEDTAK: FOR-003/13

Modalen kommune rår til at BKK Nett AS vert gjeven løyve til

- etablering av omsøkt linjetrasè – alternativ 3.0 frå Modalen gjennom Stølsheimen til Masfjorden
- etablering av ny koplingsstasjon ved Steinsland som omsøkt.

Modalen kommune ser det som svært positivt om linje mellom Modalen transformatorstasjon og Steinsland vert etablerast i eksisterande trasè og med berre ei linje gjennom området.

BKK Nett AS fekk 26.11.2015 konsesjon til å byggje og drive kraftleidningen 300 (420) kV Modalen – Mongstad. I forbindelse med detaljplanlegginga har BKK Nett sett behov for endringar av den opphavlege konsesjonsgjevne leidningen.

For anlegg/linje i Modalen kommune gjeld dette endringar for følgjande:

- Omlegging av spenn på 300 kV-leidningen Modalen – Steinsland
- Jordlinje på eigen stolperekke i Stølsheimen
- Endring av linjetype for 300 (420) kV-leidningen for delar av strekningen

BKK Nett hadde den 6.10.16 møte med Modalen kommune der det vart orientert om omsøkte endringar i Modalen og for prosjektet samla. Grunngeving og betyding av omsøkte endringar vart då gjennomgått slik det framgår av søknaden. Relevant og utfyllande informasjon om kva endringane inneber er tilgjengeleg på: www.nve.no/grunneierinfo.

Omlegging av spenn på 300 kV-leidningen Modalen – Steinsland

Det skal etablerast ny koplingsstasjon ved kraftstasjonen på Steinsland. Ved ein glipp vart det i hovudsøknaden ikkje sendt søknad om å flytte endemasta på spennet ned til Steinsland slik det no vert søkt om.

Dette vil ikkje medføre noko negativ endring. Berørte grunneigarar er positive til flyttinga.

Jordlinje på eigen stolperekke i Stølsheimen

Trasèen frå Steinsland og inn over høgfjellet vil verte utsett for stor snølast ved ising. Planlagt jordlinje i topp master vil ikkje tåle dette. Alternativt til å ha fleire hovudmaster vert det no søkt om å setje opp ei eiga stolperekke parallelt og tett ved hovudlinja på ein avgrensa strekning.

Dette vert ikkje vurdert til å ha noko vesentleg negativ effekt. Aukar ikkje det bandlagde arealet.

Endring av linjetype for 300 (420) kV-leidningen for delar av strekningen

Grunna høg snølast ved ising vert det søkt om å endre linjetypen. Den vil ha ein større diameter, men vil det verte berre singel linje i kvar av dei tre fasane.

Vil medføre litt meir lyd, men visuelt ikkje negativt.

Konklusjon

Modalen kommune har ikkje merknader til omsøkte endringar frå BKK Nett.

Formannskapet - 059/2016**FOR - behandling:**

Ordførar orienterte om saka

Samrøystes

FOR - vedtak:

Modalen kommune syner til høyringsbrev frå NVE datert 23.09.2016.

Modalen kommune har ikkje merknader til omsøkte endringar frå BKK Nett AS slik dei framgår av søknad.

Vedlegg:

Høring av endringssøknad. NVEs referanse: 200806673-258

Sakspapir

Saksbehandler	Arkiv	ArkivsakID
Magne Verpelstad	FE - 240	16/118

Saksnr	Utvalg	Type	Dato
060/2016	Formannskapet	PS	18.10.2016
	Kommunestyret	PS	

Tertialrapport nr 2 - 2016

Forslag til vedtak:

Rådmannen rår til at tertialrapport nr 2 vert teken til orientering, med slike justeringar:

Budsjettramma til rammeområdet Teknisk etat vert auka med kr 50 000 med overføring frå Formannskapet sin løyving på kr 50 000 på lista «småinvesteringar

Løyving til investeringsprosjekt Kommunale bustader, rehabilitering vert redusert med kr 150 000.
Løyving til rammeområdet Teknisk i driftsbudsjettet vert auka med kr 150 000.

Rammeområdet for kultur vert auka med kr 150 000 finansiert med auka eigedomsskatt.

Saksopplysningar:

Bakgrunn

Tertialrapport nr 2 er den andre rapporten frå rådmannen til kommunestyret om økonomistoda i 2016. Minimum 2 gonger i året skal det fremjast eigne saker til kommunestyret om kommunen sin økonomiske situasjon (tertialrapportar).

Vurdering

Drift:

I budsjett- og økonomiplanprosessen var det m.a. eit fokus på utfordringar knytt til lågare inntekt frå kraftproduksjon. Økonomien strammar seg til, og ein kan vente svakare driftsresultat i åra framover. I 2015 fekk kommunen eit godt driftsresultat til tross for redusert kraftinntekt. Det kan ventast eit godt resultat for 2016 òg. Budsjettdisiplinen er god, og ein klarar å halde utgiftsveksten på eit moderat nivå, samtidig som inntektsutviklinga ikkje vert fullt så dårleg som venta, mellom anna grunna oppjustert eigedomsskatteinntekt.

Økonomisk oversikt drift pr 31.08.16:

	31.aug	Heilår	Heilår	31.aug
	Reknesk	Reg. budsjett	Oppr.budsjet	Reknesk
Driftsinntekt	2016	2016	2016	2015
Brukerbetalingar	1 381 780	2 095 900	2 095 900	1 409 682
Andre salgs- og leieinntekter	2 470 056	4 362 700	4 362 700	2 696 609
Overføringer med krav til motytelse	7 912 721	10 197 000	10 197 000	7 577 000
Rammetilskudd	8 945 252	16 794 000	16 794 000	7 716 285
Andre statlige overføringer	100 000	1 470 500	1 470 500	0
Andre overføringer	11 150	398 300	398 300	8 450
Skatt på inntekt og formue	21 575 873	8 800 000	8 800 000	20 991 107
Eiendomsskatt	21 012 751	20 964 131	20 964 131	22 823 095
Andre direkte og indirekte skatter	0	20 739 000	20 739 000	0
Sum driftsinntekter	63 409 584	85 821 531	85 821 531	63 222 228
Driftsutgift				
Lønnsutgifter	27 246 221	42 763 483	42 763 483	26 536 220
Sosiale utgifter	7 892 304	11 823 468	11 823 468	7 885 857
Kjøp av varer og tj som inngår i tj.produksjon	10 441 050	15 957 900	15 957 900	10 787 236
Kjøp av tjenester som erstatter tj.produksjon	1 607 048	4 260 200	4 260 200	2 134 549
Overføringer	6 023 325	6 872 400	6 872 400	4 533 319
Avskrivningar	0	6 884 800	6 884 800	0
Fordelte utgifter	-3 000	-600	-600	0
Sum driftsutgifter	53 206 948	88 561 651	88 561 651	51 877 181
Brutto driftsresultat	10 202 636	-2 740 120	-2 740 120	11 345 047

Økonomisk oversikt drift syner utgift og inntekt for heile kommunen, utan å splitte på ulike avdelingar, ansvarsområde eller tenesteområde. Rapporten syner såleis korleis rekneskapen er for kommunen samla på rapporteringstidspunktet for den aktuelle perioden: januar - august. Rapporten høver godt til å gje eit samla oversyn, samt situasjonen for dei aktuelle gruppene av inntekt og utgift.

Brutto driftsresultat pr 31.8 er noko lågare enn på same tidspunkt i fjor, men det meste av forverringa kan tilskrivas utbetaling av stort næringsfondstilskot i 2016 som vert finansiert med bruk av næringsfondet, og er såleis ikkje eit uttrykk for at den ordinære drifta samla er dyrare.

Driftsinntekta er svakt høgare enn same tidspunkt i 2015. Me ser at eigedomsskatten er redusert i høve til tilsvarende tidspunkt i 2015, det er som venta. For året samla vil me få ein meirinntekt frå

eigedomsskatt på rundt kr 700 000 grunna korrigering av e-skatt for BKK. Formuesgrunnlaget er korrigert frå Skatteetaten.

Samla skatt og rammetilskot er i samband med vurderingar knytt til statsbudsjettet venta å bli kr 41,3 mill, noko som er kr 0,2 millionar høgare enn budsjettet.

Andre inntekstpostar som refusjonsinntekt (Overføring med krav til motytelse), vil ofte ha ei forseinking i høve til utsending av krav og i høve til løpande inntektsføring. Såleis kan ein legge til grunn at inntektsbudsjettet er under kontroll, men vil verte fulgt vidare opp.

Samla driftsutgift kr 53,2 millionar utgjer 60 % av budsjettet. Samla driftsutgift på same tidspunkt i 2015 utgjorde 59,1 % av rekneskapsført driftsutgift for heile året. Det er utbetalt eit næringsfondstilskot på kr 1,6 millionar til Modalen næringsbygg AS i fyrste tertial, dette er med på å trekke denne prosenten opp i høve til 2015.

Lønsutgifta har auka med kr 710 000 i høve til same tidspunkt i 2015, det tilsvarar om lag 2,7 % auke i høve til 2015. Lønsforbruk i høve til årsbudsjettet er 63,7 % og må såleis seiast å vere under god kontroll.

Den samla økonomistoda synast tilfredsstillande, når ein vurderer i høve til budsjettet og når ein vurderer i høve til same tidspunkt i fjor.

Netto forbruk pr rammeområde 2. tertial:

	31.aug			31.aug	
	Regnskap	Buds(end)	%-forbruk	Regnskap	%-forbruk
	2016	2016	2016	2015	2015
RÅDMANNEN/SENTRALADM.	12 883 807	13 780 300	93,5 %	9 287 307	70,7 %
KULTUR	2 309 037	3 076 100	75,1 %	2 183 601	68,4 %
SOSIAL OG BARNEVERN	805 270	827 700	97,3 %	408 221	62,5 %
SKULE	6 579 457	10 848 064	60,7 %	6 941 097	68,3 %
BARNEHAGE	3 063 532	4 942 195	62,0 %	3 052 380	71,2 %
PLEIE OG OMSORG	8 695 248	14 298 800	60,8 %	8 336 027	66,7 %
KOMMUNELEGE	2 635 298	4 435 000	59,4 %	3 044 280	69,1 %
TEKNISK	7 556 138	12 090 692	62,5 %	7 497 240	63,9 %
SENTRALE POSTAR	-52 530 216	-64 298 851	81,7 %	-52 687 127	87,7 %
TOTALT	-8 002 429	0	-	-11 936 974	-

Forbruk:

Forbruk for eit rammeområde vil ligge omkring 65 %, **dersom** ein har jamn fordeling på inntekt og

utgift gjennom året. Dersom utgifta aukar utover året, t.d. på grunn av lønsvekst, bør forbruket etter dei 4 fyrste månadane ligga noko under 65 %. Dersom inntekt kjem på etterskot i høve utgift, vil normalt forbruk ligge over 65 %. Dette vil vera typisk for refusjonsinntekt og liknande. Det er normalt med ulik fordeling på inntekt og utgift i løpet av året. Det er føremålstenleg å samanlikna med situasjonen året før. I vurderinga ser ein då korleis forbruket er i høve til same tidspunkt i fjor, og kan vurdere i høve til samla resultatet for fjoråret. Ein må sjølvstilt justere i størst mogleg grad for kjente endringar.

Oversynet viser at 5 av dei 8 rammeområda (utanom sentrale postar) har lågare prosentvis forbruk enn tilsvarande tidspunkt i fjor, og 3 rammeområda har høgare prosentvis forbruk.

Rådmannen/sentraladministrasjon har ofte høgt prosentmessig forbruk tidleg på året. Her ligg det ein del utgifter der heile utgifta, eller delar av den, vert betalt tidleg på året, samt ein del inntektspostar der større del kjem seinare på året. Utgift som skal finansierast av Næringsfondet er òg ført på dette området, men fondsbruken (inntekt) er ikkje ført enno og fører såleis til ei høg nettoutgift på rapporteringstidspunktet. Det er utbetalt lån og tilskot til Modalen næringsbygg AS med samla kr 3,3 mill. Dette er med på å trekke forbruket mykje opp, men vil ikkje påverke resultatet for budsjettområdet, då dette vert finansiert ved bruk av fond.

Tiltak til flyktningeprosjektet vert ført på dette området. Ein kjem tilbake med gjennomgang/oversyn knytt til dette seinare.

Samla legg ein til grunn at rammeområdet vil kunne styrast i balanse ved årsslutt.

Kultur var nytt rammeområde frå og med 2014. Kultur omfattar kulturområdet, bibliotek og Bryggjeslottet sine aktivitetar. Ny kultursjef er tilsett og tiltrådte i september. Forbruket til no er relativt høgt. Dette kjem særleg av ekstraordinære kostnader til ventilasjon og bowlinganlegg på Bryggjeslottet.

Ein legg til grunn at rammeområdet kan styrast i balanse ved årsslutt ved tilføring av kr 150 000 til dekning av ekstraordinære kostnader.

Sosial og barnevern har samla høgt forbruk til no.

Innan sosialbidrag er det ein stor auke i høve til 2015, og relativt høgt forbruk til no i høve til budsjettet. Inntekt er førebels låg i høve til budsjett, men meir vil komme på slutten av året.

Førebels tek ein sikte på at rammeområdet vil kunne styrast i balanse ved årsslutt.

Skule omfattar grunnskule, skulefritidsordning, vaksenopplæring, pedagogisk-psykologisk teneste (kjøpt frå Vaksdal) og kulturskulen.

Budsjettområdet har eit relativt lågt nettoforbruk, lågare enn tilsvarande tidspunkt i fjor, og utviklinga har vore positiv utover året. Utgiftsnivå er under kontroll og inntektsnivå er med på å gje

lågt prosentvis forbruk. Ved sjukefråvær har ein funne løysingar som medfører redusert vikarbruk eller bruk av vikarar med lågare løn, noko som gjev refusjon som er høgare enn ekstrautgift. Tilsette i permisjon, eller som har slutta, vert heller ikkje erstatta fullt ut. Det er høgare refusjon frå nabokommunar enn budsjettet, då det har komme til elevar etter at budsjettet vart lagt.

Samla legg ein til grunn at rammeområdet vil kunne styrast i balanse ved årsslutt. Ein vil komme tilbake til behov for å tilføre midlar knytt til ny stilling i vaksenopplæringa i samband med mottak av flykningar. Ser dette i samanheng med det som er nemnt under Rådmannen/sentraladm om oversyn/gjennomgang av flyktningeområdet.

Barnehage har eit prosentvis forbruk på 62,0 %. Forbruket ser såleis bra ut, både i høve til lønsutgift og andre utgifter. Drifta er under kontroll. På utgiftssida er ein i rute i høve til kva ein har budsjettet og planlagt. På inntektssida ligg ein noko over budsjett. Har teke inn born frå Vaksdal som bidrar til auka inntekt utover budsjett.

Samla legg ein til grunn at rammeområdet vil kunne få balanse eller mindreforbruk i høve til budsjettet.

Pleie og omsorg har lågt forbruk til no. Det er spesielt inntektene som gjer at nettoforbruket er lågt.

Inntektsnivået pr utgangen av august er høgt grunna meir refusjon frå Vaksdal enn det som opprinneleg var budsjettet. Utgiftsnivået er høgare enn på tilsvarende tidspunkt 2015. Det vil vere eit fokus på reduksjon av vikarbruk ved sjukefråvær, samt fokus på endring av arbeidsoppgåver og arbeidsfordeling tilpassa endring av drift med redusert tal på brukarar.

Det er ein auke i heimetenesta i kommunen med heimhjelp og etterspurnad etter tryggleiksalarm.

2 pasientar frå Vaksdal har flytta til Modalen pr 1.7. Her vil ein få inntekt frå eigenbetaling som ikkje er teke høgde for i budsjettet samt auka refusjon/overføring frå Vaksdal (innbyggartilskot).

Det vert teke sikte på at rammeområdet vil kunne styrast i balanse ved årsslutt.

Kommunelege har relativt lågt forbruk og vil kunne styre mot balanse. Har noko redusert lønsutgift på helsestasjon og psykisk helse, men vil få noko meirutgift på legevikar. Ein del inntekt som skal kompensere for delar av utgifta kjem seint på året.

Samla legg ein til grunn at rammeområdet vil kunne styrast i balanse ved årsslutt.

Teknisk har lågt forbruk i høve til budsjett til no, og noko lågare enn same tidspunkt i fjor.

Innan reinhald har ein auka utgift til sjukevikarar, men refusjonar dekker opp, og netto forbruk er relativt lågt.

Innan brann har ein auka utgift, men til opplæring og innkjøp av utstyr, men moderat forbruk på andre postar gjev relativt lågt nettoforbruk på området.

Samla sett har rammeområdet god økonomisk kontroll.

Samla legg ein til grunn at rammeområdet vil kunne styrast i balanse ved årsslutt.

Status småinvesteringar i drift:

	2016	
Pleie og omsorg	Budsjett	Kommentar:
Skilt Modalstunet	50 000	Pågår
Modalstunet - konsulenthjelp mulighetsstudie	50 000	Gj.ført. Finansiert med eksterne midlar.
Teknisk		
Utvendig maling kommunale bygg	200 000	Ferdig. Fire omsorsbustadar på Mo
Poleringsmaskin til Modalstunet, reinhald	35 000	Innkjøpt
Nytt prøvetakingsutstyr for kloakkrenseanlegg	50 000	Innkjøpt
Områdeplan arealdel, oppstart - konsulenthjelp	150 000	Utsett områdeplan. Men moglegheitsstudie har oppstart haust 2016. Midlane
		vert brukt der
Rådmannen		
Til rådvælde for Formannskapet	50 000	Disponert.
Omlegging fiberleidningar Mo	100 000	Pågår.
Overordna ROS-analyse - konsulenthjelp	50 000	Gjennomført
Sum	735 000	

Investeringar:

Sjå oversynet under med kort kommentar over påløpt utgift og budsjettløyving for investeringsprosjekta i 2016.

		Regnskap	Buds(end)	
		2016	2016	Kommentar:
1021	Kalkingsstasjon	1 551 333	3 100 000	Ferdig Finansiert med midlar frå F-mannen.
3000	LEIDNINGSNETT/VASSFORSYNING	21 185	250 000	Pågår. Pumpestasjon , bytte kum på Otterstad m.m
3004	ASFALTERING	472 594	550 000	Ferdig
3018	Samf.hus Øvre Helland	336 125	450 000	Ferdig
3071	KOMMUNALE BUSTADAR, REHABILITERING	149 094	300 000	Pågår
3074	OPPGRADERING HELSESENTERET	299	0	

3078	UV-filter ØH og opprusting lokale for vassverk	688 258	1 100 000	Ferdig.Sluttoppgjør pågår.
3079	Brannbil	1 468 446	1 600 000	Ferdig
3084	OPPRUSTING UTEOMRÅDE VED BRYGGJESLOTTET	690 155	550 000	Ferdig
3086	Kommunalt uteområde	0	300 000	Pågår
3087	Maskiner/utstyr Modalstunet	0	150 000	Pågår. Gjeld vaskemaskin og inventar/utstyr på skyljerom
3088	Takheisar bebuarrom Modalstunet	142 760	140 000	Ferdig.
3089	Oppgradering hovudsikringsskap Modalstunet	236 750	280 000	Ferdig, sluttoppgjør pågår.
3090	Ny rampe og busskur Mo skule	431 677	600 000	Ferdig . Tilleggsøyving kr 100 000. HS-sak 022/2016
3091	Ventilasjonsanlegg bustadar Mo	123 750	150 000	Ferdig
	Kjøp av areal rundt kunstgrasbana		55 000	Jfr tertialrapport nr 1
	SUM	6 312 425	9 325 000	

Opprusting uteområde ved Bryggeslottet

Ein kjem tilbake til dette prosjektet seinare i 2016 knytt til samla rekneskap og løyving. Kompensasjonsmidlane er i utgangspunktet avkorta noko, men dette er teke opp igjen med fylkeskommunen.

Finans:

<u>Likviditet:</u>				
Bankinnskot:	Rente:	Balanskonto:	31.08.2016	31.12.15
Gjerstad sparebank	1,50 %	21020012	192 498	1 924 798
Stadsbygd sparebank	1,10 %	21020013	1 803 689	1 803 689
Soknedal sparebank	1,55 %	21020014	2 192 364	2 192 364
Modum sparebank	1,40 %	21020015	1 939 769	1 939 769
Arendal og omegns sparekasse	1,35 %	21020016	2 386 370	2 386 370
Kragerø sparebank	1,55 %	21020017	1 940 299	1 940 299
DnB	0,10 %	21020011	496 120	459 094
Sp 1 SMN	0,90 %	21020009	1 804 322	1 804 322
Sp Vest (fleire konti)	1,00 %	21020001-0009	2 442 193	8 627 544
Kasse		21000001	27 553	8 195
Skattetrekkkonto		21090801	2 199 333	1 874 874
Legatkonto		21020006	303 020	303 020
Sum kasse, bankinnskot			17 727 530	25 264 338
	Avkastning:			
Pengemarknadsfond:	(hittil i år)			
Pluss likviditet	2,11 %		3 088 781	3 024 818
Pluss pengemarked	1,43 %		1 539 606	1 517 864
		Totalt	22 355 917	29 807 020

Kommentar:

Driftskontoen til kommunen er i Sparebanken Vest. Reglementet avgrensar kor mykje ein kan ha innestående i ein bank til kr 15 millionar. Likviditeten er god.

Rentevilkåra er for tida svært låge, grunna lågt generelt rentenivå.

Ein ventar framleis lågt rentenivå framover.

Finansreglementet set ei grense for kr 5 millionar i høve til investering i eit pengemarknadsfond.

<u>Gjeld:</u>				
			31.08.2016	31.12.2015
Kommunalbanken			18 006 450	18 435 170
Fastrente 12.10.16			3,55 %	3,55 %
Kommunalbanken			1 737 640	1 782 190
Flytande lånerente siste endring			1,65 %	1,65 %
Husbanken - formidlingslån			3 372 258	3 592 148
Lånerente siste endring			1,58 %	1,99 %
Husbanken - oppføringslån			120 000	160 000
Lånerente siste endring			1,58 %	1,99 %
3 M Nibor :			1,07 %	1,13 %

Kommentar:

Det er ikkje teke opp nye formidlingslån i Husbanken, eller andre lån i 2016.

Gjelda til Modalen kommune er ikkje høg i høve til kommunen sin evne til å betale renter og avdrag

Ein ventar lågt rentenivå framover.

Modalen kommune betalar avdrag godt over minimumskrava som Kommunelova set.

Det er ingen avvik mellom faktisk forvaltning og risikorammene i finansreglementet.

Langsiktige finansielle aktiva:

Kommunen har ingen midlar pr dato som er definert som langsiktige finansielle aktiva.

Fråvær pr 31.8

	Moglege dagsverk	Fråvær	Prosent	Prosent	Prosent
			31.08.2016	30.04.2016	31.08.2015
RÅDMANNEN	1 624	70,3	4,3 %	4,70 %	9,3 %
REKTOR MO SKULE	2 979	251,5	8,4 %	11,10 %	6,9 %
BARNEHAGESTYRAR	1 399	59,6	4,3 %	8,80 %	10,1 %
PLEIE- OG OMSORGSLEIAR	3 027	396,8	13,1 %	15,00 %	9,5 %
KOMMUNELEGE	784	8,8	1,1 %	1,80 %	5,1 %
KOMMUNALSJEF TEKNISK	1 602	174,5	10,9 %	10,80 %	0,5 %
Sum utvalg	11 415	962	8,4 %	10,20 %	7,0 %

Det vert jobba godt med oppfølginga av dei sjukmeldte på dei ulike avdelingane i kommunen, og det er eit kontinuerleg fokus på oppfølging og førebyggjande sjukefråværsarbeid.

Konklusjon

Rådmannen er nøgd med status, utvikling og budsjett disiplin pr 2. tertial, og rår til at kommunestyret tek saka til orientering.

Det vert tilrådd slike justeringar:

Komfyr til kommunehuset:

Kr 50 000 vert tilført ramma for Teknisk etat med overføring frå Formannskapet sin løyving på kr 50 000 på lista «småinvesteringar.

Overføring frå investering til drift:

Det vert tilrådd å redusere løyvinga til Kommunale bustader, rehabilitering med kr 150 000. Behovet knytt til denne delen av løyvinga som samla var på kr 300 000, er til tiltak som ikkje vert rekna å vere av investeringsmessig karakter, men meir som vedlikehald som skal først i drift. Kr 150 000 tilførast rammeområdet til Teknisk. I investeringsbudsjettet vert bruk av disposisjonsfond redusert. I driftsbudsjettet vert bruk av disposisjonsfond auka. Begge delar med kr 150 000.

Kultur – ekstra kostnader til ventilasjon og bowling

Rammeområdet for kultur vert styrka med kr 150 000 finansiert med auka eigedomsskatt.

Formannskapet - 060/2016

FOR - behandling:

Økonomisjef Magne Verpelstad orienterte om rapporten

Samrøystes

FOR - vedtak:

Rådmannen rår til at tertialrapport nr 2 vert teken til orientering, med slike justeringar:

Budsjettramma til rammeområdet Teknisk etat vert auka med kr 50 000 med overføring frå Formannskapet sin løyving på kr 50 000 på lista «småinvesteringar

Løyving til investeringsprosjekt Kommunale bustader, rehabilitering vert redusert med kr 150 000.
Løyving til rammeområdet Teknisk i driftsbudsjettet vert auka med kr 150 000.

Rammeområdet for kultur vert auka med kr 150 000 finansiert med auka eigedomsskatt.

Sakspapir

Saksbehandler	Arkiv	ArkivsakID
Marius Flemmen Knudsen	FA - K46, TI - &13	15/249

Saksnr	Utvalg	Type	Dato
061/2016	Formannskapet	PS	18.10.2016
	Kommunestyret	PS	

Kommunedelplan for Fjellheimen villreinområde

Forslag til vedtak:

I medhald av plan og bygningslova § 9-1 vert framlegg til interkommunal kommunedelplan for Fjellheimen villreinområde med plankart og temakart, datert 07.09.2015, vedteken med desse endringane ;

1. I kap. 9, skal det leggest til eit nytt 2 avnitt ; «*Alle nye tiltak i planområdet skal vurderast med tanke på kva konsekvensar tiltaket vil kunne medføre for villreinstamma. Ved søknader om tiltak, der det er tvil om verknadane for villreinen, skal «føre- var prinsippet» leggest til grunn for vedtaket.*

2. Kap. 7 skal få eit nytt siste avsnitt; ***Klimaendringar og moglege følgjer for villreinbestanden.*** *Klimaet i Noreg vil truleg bli mildare, fuktigare og meir ustabil. Dette kan slå negativt ut for reinen om vinteren. Tilgangen til vinterbeite er minimumsfaktoren for villreinstamma i Fjellheimen og eit mektigare snødekke og fleire periodar med harde islag over beita kan slå negativt ut på stamma. Om sommaren kan derimot ein lengre avsmeltningsesong føra til at reinen har betre tilgang til nyspira og proteinrike grøntbeite.*

3. I kap. 9 under Fritidshus, andre avsnitt skal det stå ; « Etter ei nærare vurdering kan det gjevast dispensasjon til utviding på inntil 20m² BRA på eksisterande hytter, når arealet etter utviding ikkje overstig 100m² BRA, inkludert evt uthus. Det bør ikkje opnast for meir enn ei utviding pr. fritidsbustad».

4. Retningslinene til omsynsona i kap. 9.1 skal ha eit slikt tillegg som innleiing under Stølsområde og Fritidshus, «*Av omsyn til villreinstamma bør det ikkje tillatast ny utbygging i villreinområdet.*

5. Retningslina i kap. 9.1 om motorferdsle skal justerast slik at siste setning lyder; «*Hjelpekorpsa sin øvingsaktivitet skal vera del av ein øvingsplan godkjend av politimesteren.*

6. I kap. 4, under arealformål skal arealet som er avsett til idrettsformål i Voss kommune sin kommuneplan opplista som «*bebyggelse og anlegg, idrettsformål*»

7. På temakartet skal det tydeleg framgå at kun trekkvegar over R13 er vist på kartet.

8. I handlingsplanen skal «kartlegging av trekkruiter» inkluderast i tiltaket «Areal og beitekartlegging».

9. Villreinutvalet skal høyrast i alle dispensasjonsaker tilliks med villreinnemnda. Dette skal framgå av kap. 10 « Retningsliner for sakshandsaming».

10. I kap. 10, under « Retningsliner for sakshandsaming», skal andre avsnitt ha slik innleiing; «I oppfølginga av planen har kommunane ansvaret for å sikra medverknad og samråd mellom brukarinteresser i kommunale plan- og forvaltingspørsmål som gjeld Fjellheimen villreinområde ».

11. Kap. 9.1. under Brøyting, 3 avsnitt skal det stå ; «Når RV13 vert lagt i tunnel gjennom Vikafjellet bør den gamle vegen på strekningen Storehaugtunnelen til Finnbuene ikkje brøytast opp i tida 1.november til siste helga før påske (Palmehelga). Frå Palmehelga til 1. juni kan vegen brøytast opp til fylkesgrensa frå sør og til Fosse frå nord. Frå Fosse til fylkesgrensa bør vegen vera stengd fram til 1.juni. Evt. snøscootertransport til hyttene i området bør samordnast ved leigekjøring».

12. Kommunedelplanen skal ha ei funksjonstid på 12 år ; 2016-2027

13. I handlingsprogrammet (kap12) i første tiltak under «Informasjon» skal det stå 2016-2017. Tilsvarande skal det stå 2017 under tiltak 3 under informasjon. Det skal vidare inn eit nytt slikt tiltak under «Ferdsløse»; Årleg vurdering av trong for ekstraordinær bandtvang. Ansvarleg ; Kommunane. Start ; 2017. Andre aktørar; SNO

Saksopplysningar:

Bakgrunn

Kommunane Vik, Aurland, Høyanger, Modalen, Vaksdal og Voss har i fellesskap utarbeida eit framlegg til ein interkommunal kommunedelplan for Fjellheimen villreinområde. Planområdet omfattar og areal i Masfjorden kommune.

Formålet med planarbeidet er å sikra villreinstamma gode levevilkår i eit langsiktig perspektiv. Planframlegget har no vore utlagt til offentleg ettersyn i dei respektive kommunane. Det er innkomne totalt 15 merknader til planframlegget. Det er no eit siktemål at kommunane gjer eit likelydane vedtak av planen.

FAKTA OM SAKA:

Kommunedelplanen skal vera det overordna planverktøyet for kommunane i forvaltninga av villreinstamma og skal vera styrande for den vidare arealplanlegginga i området.

Planframlegget utarbeida i 2009 er lagt til grunn når planarbeidet vart starta opp att i 2015. Eit oppdatert og justert planframlegg vart handsama av styringsgruppa på møte den 09.06.2015. Planframlegget har no vore utlagt til nytt offentleg ettersyn i dei einsskilde kommunane.

Voss kommune har hatt sekretæriefunksjonen for planarbeidet og har oppsumert merknadane til planframlegget på vegne av dei andre kommunane.

Vurdering

Planframlegget har vore utlagt til høyring i dei aktuelle kommunane hausten 2015. Innan høyringsfristen er det innkomme totalt 15 merknader til planframlegget. Desse er oppsumert under.

Dei fullstendige uttalane kan ein sjå som vedlegg til saka.

Nr	Høyringspart	Merknad
1	Fylkesmannen i Sogn og fjordane	Viser til at det har vore ein lang men god prosess med villreinplanen og meiner at planen no er godt gjennomarbeida. I kap. 11, under « Føre-var- prinsippet» tilrår Fylkesmannen at det vert teke inn følgande setning ; Ved søknader om tiltak i villreinområdet, der det er tvil om verknadane for villreinen, skal «føre- var prinsippet» leggest til grunn for vedtaket.
		Administrasjonen si vurdering; Kap. 11 er ei vurdering av planen etter naturmangfaldlova og retningsliner høyrer derfor ikkje heime her. I kap. 9 bør det derimot takst inn ei formulering i tråd med merknadane frå Fylkesmannen (endringsforslag 1b)
2	Fylkesmannen i Hordaland	Meiner m.a. at planen bør skildre kva verknader godkjend fylkesdelplan for tunnel gjennom Vikafjellet vil kunne få for villreinen og tilsvarende kva verknader framtidige klimaendringar kan få for villreinstamma. Fylkesmannen etterlyser vidare ei vurdering av kva verknader ei vidare hyttebygging i planområdet kan få for villreinstamma. Fylkesmannen ynskjer eit nytt pkt. 8.5 om at all ny verksemd i området skal vurderast utifrå omsynet til villreinbestanden. Når det gjeld retningslinene har Fylkesmannen merknader til at alle nye tiltak bør utløyse plankrav og at retningslina vedr. fritidshus bør få slik ordlyd ; «Innafor villreinområdet bør det ikkje gjevast dispensasjon til frådeling eller oppføring av fritidshus». Fylkesmannen meiner og at det bør settjast ei grense for kor store hytter

	<p>det kan byggast innanfor planområdet. Når det gjeld vurderinga av planframlegget etter naturmangfaldlova meiner Fylkesmannen at planen bør argumentere kvifor det er akseptabelt med ny hyttebygging oppå Vikafjellet.</p>
	<p>Administrasjonen si vurdering; I kap. 7 er det ei skildring av kva verknader ein tunnel gjennom Vikafjellet kan få for villreinstamma. Når det gjeld klimaendringar omtalar NINA rapport 411 dette i kap. 5.3.6 . Villreinplanen bør utifrå dette få slikt tillegg til kap. 7 ; Klimaendringar og mulege følgjer for villreinbestaden <i>«Klimaet i Noreg vil truleg bli mildare, fuktigare og meir ustabil. Dette kan slå negativt ut for reinen om vinteren. Tilgangen til vinterbeita er alt marginal i Fjellheimen og eit mektigare snødekke og fleire periodar med harde islag over beita kan slå negativt ut på stamma. Om sommaren kan derimot ein lengre avsmeltningsesong føra til at reinen har betre tilgang til nyspira og proteinrike grøntbeite».</i> (endringsforslag 2)</p> <p>Når det gjeld kva verknader ei vidare hyttebygging på Vikafjellet vil kunne få for villreinstamma er det ikkje tema i denne planen. Desse hyttområda er ikkje nye, men vart vedtekne i Vik kommune sin kommuneplan og vart konsekvensvurdert i den samanheng. Når det gjeld forslaget frå Fylkesmannen om å ta inn eit nytt kap. 8.5 om at all ny verksemd skal vurderast ut ifrå omsynet til villreinbestanden finn ein ikkje det nødvendig. Ein kan heller understreke dette ved å legge inn ei slik formulering om dette i kap.9. «Alle</p>

		<p><i>nye tiltak i planområdet bør derfor vurderast med tanke på kva konsekvensar tiltaket vil kunne medføre for villreinstamma.»</i> (endringsforslag 1a) Mindre tiltak i området bør som tidlegare kunne handsamast som byggesaker. Ein vil utifrå dette ikkje tilrå at ein følger Fylkesmannen på dette punktet. Når det gjeld størrelsen på hytter som kan få utvida med tilbygg bør det settjast ei øvre grense for størrelsen på hyttene (endringsforslag 3).</p>
3	Hordaland Fylkeskommune	<p>Fylkeskommunen ser det som positivt at kommunane har utarbeida ein felles kommunedelplan for fjellheimen villreinområde. Fylkeskommunen meiner at det ikkje er heimel for å legge restriksjonar på stølshus og fritidsbustader i retningslinene knytta til omsynsona for bevaring av naturmiljø. Fylkeskommunen meiner og at kap. 6 burde oppdaterast.</p>
		<p>Administrasjonen si vurdering; Retningslinene til omsynsona i kap. 9.1 bør få eit tillegg som tydeleggjer at dei skal ivareta villreinstamma. Konkret bør derfor avsnitta om Stølsområde og Fritidshus få ei slik innleiing ', «Av omsyn til villreinstamma bør det ikkje tillatast ny utbygging i villreinområdet». (endringforslag 4). Kap. 6 er oppdatert i samband med at planarbeidet vart starta opp att i 2015. St. melding nr. 26 (2006- 2007) om « Regjeringens miljøvernpolitikk og rikets miljøtilstand» er den siste i sitt slag. Tilsvarande er det ikkje utarbeida nyare fylkesplanar som omtalar dette temaet.</p>
4	Forsvarsbygg	<p>Forsvarsbygg påpeiker at militær øvingsverksemd ikkje treng godkjenning av politimesteren og at retningslina i kap. 9.1 under motorferdsel her må justerast.</p>
		<p>Administrasjonen si vurdering; Retningslina i kap. 9.1 om motorferdsle bør justerast slik at siste setning lyder;</p>

5	Direktoratet for mineralforvaltning	<p>«Hjelpekorpsa sin øvingsaktivitet skal vera del av ein øvingsplan godkjend av politimesteren». (endringforslag 5)</p> <p>Direktoratet har ingen særskilde merknader til planforslaget men gjer merksam på at det er registrert mineralressursar innafør planområdet.</p> <p>Administrasjonen si vurdering; Evt. saker om uttak av mineralforekomstar må vurderast konkret m.a. utifrå kva verknad tiltaket vil kunne få på villreinstamma.</p>
6	Nærøyfjorden verneområdestyre	<p>Nærøyfjorden verneområdestyre støttar framlegg til Interkommunal kommunedelplan for Fjellheimen. Retningslinjene er i tråd med verneforskrifta for Nærøyfjorden landskapsvernområde og forvaltningsplan for området. I forvaltningsplan for Nærøyfjorden står det mellom anna at «omsynet til villrein skal alltid tilleggjast vekt i avgjerder om tiltak innanfor deira leveområde. Det skal vere nært samarbeid med villreirutval og villreinnemnder. Ein skal legge opp til å unngå ferdsle gjennom kalvingsområde i april/mai».</p> <p>Administrasjonen si vurdering; Verneområdestyret har ingen framlegg til endring av planen.</p>
7	Stølsheimen verneområdestyre	<p>Stølsheimen verneområdestyre støttar framlegg til Interkommunal kommunedelplan for Fjellheimen. Planen er eit godt planverktøy for å ta vare på leveområda for villreinen i Fjellheimen villreinområde. Retningslinjene er i tråd med verneforskrifta for Stølsheimen landskapsvernområde og forvaltningsplan for området.</p>
		<p>Administrasjonen si vurdering; Verneområdestyret har ingen framlegg til endring av planen.</p>

8	BKK, Produksjon AS	<p>BKK viser til at rehabilitering av kraftanlegg innanfor planområdet i dag krev dispensasjon frå LNF- formålet og forutset at kommunane også i framtida viser fleksibilitet i slike saker.</p> <p>Dei ynskjer at «Naturbase» og kommunedelplanen sitt temakartet blir oppdatert slik at viktige trekkruiter og liknande framgår. Tilsvarande meiner dei at BKK sine mindre installasjonar i området bør framgå av temakartet.</p> <p>Dei påpekar at det er urealistisk å kable lengre kraftlinetrasear då dette i dei fleste tilfelle vil føre til større naturinngrep enn liner.</p>
		<p>Administrasjonen si vurdering;</p> <p>Kommunedelplanen sitt temakartet bør kun visa utvalde tema, som t.d. dei viktigaste kryssingspunkta for villrein over R13. Meir detaljerte data kan ein finna i underliggjande rapportar. Når det gjeld evt. kabling av nye kraftliner i området framgår det av planen at dette kun bør skje der det ikkje medfører store terrenginngrep.</p>
9	Nordfjella og Fjellheimen Villreinnemnd	<p>Villreinnemnda ser positivt på at det vert laga ein felles kommunedelplan for villreinområdet.</p> <p>Dei påpekar at idrettsanlegg er vist på plankartet vest for Hanguren (Dyrvedalen) men ikkje opplista i planen under arealformål.</p> <p>Dei meiner at det må tydleg framgå av temakartet at kun trekkvegar over R13 er vist slik at kartet ikkje kan feiltolkast. Når det gjeld handlingsplanen tilrår dei at « kartlegging av trekkruiter» vert inkludert i tiltaket «Areal og</p>

		<p>beitekartlegging ». Dei meiner og at villreinnemnda bør vera involvert i dei fleste tiltaka i handlingsplanen.</p> <p>Administrasjonen si vurdering;</p> <p>I kap. 4, under arealformål bør arealet som er avsett til idrettsformål i Voss kommune sin kommuneplan opplistast som «bebyggelse og anlegg, idrettsformål» (endringforslag 6) . På temakartet bør det tydeleg framgå at kun trekkvegar over R13 er vist på kartet. (endringforslag 7). I tiltaket « areal og beitekartlegging « bør kartlegging av trekkvegar vera ein naturleg del av tiltaket. Dette bør framgå av handlingsplanen (endringforslag 8)</p>
10	Villreinutvalet for Fjellheimen villreinområde	<p>Villreinutvalet har ikkje merknader til føremålet til planutkastet. Dei peikar på at fjellryggen «Hatlekinni» Nord for Bolstad er ikkje inkludert i temakartet og at dette har vore teljande villreinareal tidligare grunna sin funksjon som opphaldsområde og beite om hausten. Dei ynskjer derfor at Hatlekinni er villreinareal eller blir betrakta Som omsynsone for villrein.</p> <p>Villreinutvalet finn det naturleg at areal med høg menneske skapt aktivitet blir teke ut som teljande areal for villrein, og som teljande areal for tildeling av fellings løyver. Dette omhandlar deler av Finnbunuten / Ondrehaugen i Voss kommune og Hangurenplatået. Begge områda har høg ferdsel av menneske som truleg aukar i åra framover.</p> <p>I tråd med planframlegget meiner villreinutvalet at når RV 13 blir lagt i tunnel må den gamle riksvegen mellom Finnbuene og Storhaugtunnelen ikkje bli vinterbrøyt (1.nov. til 1.juni). Tilsvarande bør anleggsvegar i villreinområdet ikkje brøytast opp før 1.juni. Villreinutvalet meiner vidare at det ikkje bør gjevast løyver til motorisert ferdsle i perioden 10. april til 1.juli.</p>

		<p>Villreinutvalet ser det naturleg at utvalet har ei utvida rolle utover det som er skissert i Handlingsprogram 2016-2019.</p> <p>Villreinutvalet vil ha uttalerett og innsynsrett i sakene som vedkjem villreinareal og tilhøyrande randsoner.</p>
		<p>Administrasjonen si vurdering;</p> <p>Planavgrensinga er etter fleire drøftingar i styringsgruppa fastsett til samanhengande areal over kote 700. Området «Hatlekinni» Nord for Bolstad bør utifrå dette ikkje inngå i planen då dette ikkje er eit samanhengande areal over kote 700.</p> <p>Det er viktig med brei og god medverknad i forvaltninga av villreinområdet.</p> <p>Villreinutvalet bør derfor høyrast i alle dispensasjonsaker til liks med villreinnemnda , jf. kap. 10 «Retningsliner for sakshandsaming. (endringforslag 9)</p>
11	Bergen og Hordaland Turlag	<p>Meiner at føremålet med planen harmonerer godt med dei verdiane turlaget skal ivareta. Dei føreslår at retningslinene i planen tek for seg involvering av brukarinteresser. Konkret gjer dei framlegg om eit eige avsnitt om « Medverknad» i kap. 9 ;</p> <p><i>«I oppfølginga av planen har kommunane ansvaret for å sikra medverknad og samråd mellom brukarinteresser i kommunale plan- og forvaltingspørsmål som gjeld Fjellheimen villreinområde »</i></p> <p>Under handlingsplan peikar dei på at det er viktig med god koordinering og samarbeid med friluftsliv-organisasjonane som har aktivitet og hytter i dette området, slik at ein kan oppfylle målet om informasjonsmateriell med høg standard og sams utforming.</p> <p>Turlaget er vidare positive til at det vert utarbeidd løype- og stiplanar for Fjellheimen villreinområde.</p> <p>Administrasjonen si vurdering;</p> <p>Medverknad i forvaltninga av</p>

		<p>villreinstamma er viktig .Turlaget sitt framlegg om eit avsnitt om «medverknad» bør derfor leggst inn i kap. 10, andre avsnitt, under «retningsliner for sakshandsaming» (endringforslag 10).</p>
12	Åshild Eikefet Lien	<p>Har fleire merknader til ordlyden i retningslinene i kap. 9.1 og 9.4, m.a. om at villreinnemnda skal gje uttale til alle reguleringsplanar/ dispensasjons-søknadar før avgjerd og at eksisterande anleggs-vegar kan oppgraderast etter søknad. Ho har og eit konkret framlegg til bandtvangsperiode frå 1 mars til 20 august og om at informasjonstavler også bør setjast opp ved DNT sine hytter.</p>
		<p>Administrasjonen si vurdering; Ordlyden i kap. 9. og kap. 9.4 er utforma som retningsliner og ikkje som føresegner. Dette legg derfor føringar på korleis teksten er utforma. Administrasjonen vil derfor tilrå att ein ikkje endrar ordlyden, men meiner at dei konkrete forslaga om bandtvangsperiode bør arbeidast vidare med. Tilsvarande bør relevant informasjon om villreinen også formidlast på/ved DNT sine hytter (jf. også merknad frå Bergen og Hordaland turlag).</p>
13	Tore Bø	<p>Har hytte i Skjellingen og peikar på utfordringar i høve brukstid på si hytte dersom det ikkje vert vinterbrøytta veg lengre enn til Storehaug. Meiner og at ei utviding av hyttene på 15 m2 er for lite for dei som har små hytter.</p>
		<p>Administrasjonen si vurdering; Av omsyn til villreinstamma bør Vikafjellsvegen ikkje brøytast opp før 1 juni etter at tunnelen er opna. Det kan likevel</p>

		<p>vera ei løysing å brøyta til Fosse og frå Voss til fylkesgrensa og ha stengt mellom. Dette vil gje reinen mulegheit til kryssing av vegtraseen. For hytteigarane i området er det viktig at det vert tilrettelagt for leigekøyring med snøscooter fram til hyttene. Retningslinene i planen opnar opp for at mindre hytter kan utvidast. Av omsyn til reinstamma bør likevel ikkje hyttene vera for store i villreinområdet.</p>
14	Laila Fjærestad m. fl.	<p>Meiner på vegne av fleire hytteigarar m.a. at Rv 13 må vinterbrøytast til Fosse/ Hestavollen og til fylkesgrensa frå Myrkdalssida etter tunnelopning gjennom Vikafjellet. Dette både pga omsyn til hytteigarar, friluftsliv og beredskapen på fjellet. Dei meiner og at det må kunne nyttast snøskuter mellom Fosse og fylkesgrensa dersom vegen blir stengd vinterstid. Dei meiner at det ikkje bør tilretteleggjast for camping oppe i fjellområdet då dette kan uroa reinen.</p>
		<p>Administrasjonen si vurdering; Det kan vera ei løysing å brøyta frå Vik til Fosse og frå Voss til fylkesgrensa og ha stengt mellom. Dette vil gje reinen mulegheit til kryssing av vegtraseen. For hytteigarane i området mellom er det viktig at det vert tilrettelagt for leigekøyring med snøscooter fram til hyttene(endringsforslag 11)</p>
15	Ivar Eilev Refsdal	<p>Som grunneigar i Valahola i Vik meiner at ein framleis må få byggja stølshus og landbruksvegar i området. Konkret er det ynskje om å bygge stølsveg fram til Valahola.</p>
		<p>Administrasjonen si vurdering; Eventuelle søknader om bygging av nye stølshus og landbruksvegar bør vurderast konkret på grunnlag av søknad. Ved</p>

		vurdering av slike søknadar bør nytten av tiltaket for landbruksdrifta vurderast opp mot ulempene for villreinstamma.
--	--	---

Konklusjon

Fleire av merknadane til planframlegget tilseier at planen bør justerast. Som det er påpeika i fleire av merknadane er det viktig å sikra ei felles forvaltning av villreinstamma. Det inneber at kommunane i villreinområdet bør vedta ein felles plan som sikrar lik handsaming over kommunegrensene. Planen bør og legge til rette for brei medverknad frå ulike interessegrupper slik at konfliktnivået i området vert minst muleg.

Etter ei samla vurdering meiner administrasjonen at framlegget til kommunedelplan for Fjellheimen bør vedtas med dei endringsforslaga som er lagt til etter høyringa. Planen er vedteke i kommunane Vik, Aurland, Vaksdal og Voss.

Formannskapet - 061/2016

FOR - behandling:

Samrøystes

FOR - vedtak:

I medhald av plan og bygningslova § 9-1 vert framlegg til interkommunal kommunedelplan for Fjellheimen villreinområde med plankart og temakart, datert 07.09.2015, vedteken med desse endringane ;

1. I kap. 9, skal det leggest til eit nytt 2 avnitt ; *«Alle nye tiltak i planområdet skal vurderast med tanke på kva konsekvensar tiltaket vil kunne medføre for villreinstamma. Ved søknader om tiltak, der det er tvil om verknadane for villreinen, skal «føre- var prinsippet» leggest til grunn for vedtaket.*

2. Kap. 7 skal få eit nytt siste avsnitt; **Klimaendringar og moglege følgjer for villreinbestanden.** *Klimaet i Noreg vil truleg bli mildare, fuktigare og meir ustabil. Dette kan slå negativt ut for reinen om vinteren. Tilgangen til vinterbeite er minimumsfaktoren for villreinstamma i Fjellheimen og eit mektigare snødekke og fleire periodar med harde islag over beita kan slå negativt ut på stamma. Om sommaren kan derimot ein lengre avsmeltningsesong føra til at reinen har betre tilgang til nyspira og proteinrike grøntbeite.*

3. I kap. 9 under Fritidshus, andre avsnitt skal det stå ; *« Etter ei nærare vurdering kan det gjevast dispensasjon til utviding på inntil 20m2 BRA på eksisterande hytter, når arealet etter utviding ikkje overstig 100m2 BRA, inkludert evt uthus. Det bør ikkje opnast for meir enn ei utviding pr. fritidsbustad».*

4. Retningslinene til omsynsona i kap. 9.1 skal ha eit slikt tillegg som innleiing under Stølsområde og Fritidshus, «Av omsyn til villreinstamma bør det ikkje tillatast ny utbygging i villreinområdet».

5. Retningslina i kap. 9.1 om motorferdsle skal justerast slik at siste setning lyder; «Hjelpekorpsa sin øvingsaktivitet skal vera del av ein øvingsplan godkjend av politimesteren».

6. I kap. 4, under arealformål skal arealet som er avsett til idrettsformål i Voss kommune sin kommuneplan opplistast som «bebyggelse og anlegg, idrettsformål»

7. På temakartet skal det tydeleg framgå at kun trekkvegar over R13 er vist på kartet.

8. I handlingsplanen skal «kartlegging av trekkruiter» inkluderast i tiltaket «Areal og beitekartlegging».

9. Villreirutvalet skal høyrast i alle dispensasjonsaker tilliks med villreinnemnda. Dette skal framgå av kap. 10 «Retningsliner for sakshandsaming».

10. I kap. 10, under «Retningsliner for sakshandsaming», skal andre avsnitt ha slik innleiing; «I oppfølginga av planen har kommunane ansvaret for å sikra medverknad og samråd mellom brukarinteresser i kommunale plan- og forvaltingspørsmål som gjeld Fjellheimen villreinområde ».

11. Kap. 9.1. under Brøyting, 3 avsnitt skal det stå ; «Når RV13 vert lagt i tunnel gjennom Vikafjellet bør den gamle vegen på strekningen Storehaugtunnelen til Finnbuene ikkje brøytast opp i tida 1.november til siste helga før påske (Palmehelga). Frå Palmehelga til 1. juni kan vegen brøytast opp til fylkesgrensa frå sør og til Fosse frå nord. Frå Fosse til fylkesgrensa bør vegen vera stengd fram til 1.juni. Evt. snøscootertransport til hyttene i området bør samordnast ved leigekøyring».

12. Kommunedelplanen skal ha ei funksjonstid på 12 år ; 2016-2027

13. I handlingsprogrammet (kap12) i første tiltak under «Informasjon» skal det stå 2016-2017. Tilsvarande skal det stå 2017 under tiltak 3 under informasjon. Det skal vidare inn eit nytt slikt tiltak under «Ferdse»; Årleg vurdering av trong for ekstraordinær bandtvang. Ansvarleg ; Kommunane. Start ; 2017. Andre aktørar; SNO

Vedlegg:

Slutthandsaming av kommunedelplan for Fjellheimen villreinområde

Referat frå møte i styringsgruppa kommunedelplan Fjellheimen

Framlegg til kommunedelplan Fjellheimen villreinområde

Fjellheimen_villreinområde, framlegg plankart (L)(7717)

Fjellheimen_villreinområde, planframlegg temakart_ (L)(7718)

Høyringsinnspel til kommunedelplan Fjellheimen villreinområde 15. stk